
FOLKETINGET

Europaudvalget og Retsudvalget EU-konsulenten

Til: Udvalgenes medlemmer og stedfortrædere

Dato: 27. oktober 2009

Subsidiaritetstjek af forslag om arvesager på tværs af EU's grænser

Formændene for de nationale parlamenters Europaudvalg besluttede på COSAC-formandsmødet i Ljubljana den 18. februar 2008 at gennemføre et subsidiaritetstjek af Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis, så snart dette forelå. Beslutningen blev bekræftet på COSAC-mødet i Stockholm den 5.- 6. oktober 2009.

Kommissionen fremsatte sit forslag den 14. oktober 2009¹.

COSAC foreslår, at subsidiaritetstjekket gennemføres i overensstemmelse med protokol 2 til Lissabontraktaten, som gør det muligt for nationale parlamenter at overvåge og påtale eventuelle krænkelser af subsidiaritetsprincippet inden for en periode på 8 uger efter, at et forslag foreligger på alle fællesskabssprog.

Da alle sprogudgaver af forslaget er modtaget, er fristen for at afslutte behandlingen af forslaget i de nationale parlamenter og sende en udtalelse til EU's institutioner og COSAC **den 17. december 2009**.

Kommissionens forslag

Forslaget skal gøre det lettere for personer med sædvanlig bopæl i EU at tilrettelægge arven efter dem, og at sikre deres arvinger og kreditorer.

¹ KOM (2009) 154.

- Baggrund og begrundelse for forslaget

Forslaget er navnlig blevet til på baggrund af en høring, Kommissionen iværksatte med en grøn bog om arv og testamenter fra marts 2005².

Kommissionen tager udgangspunkt i, at arvesager på tværs af EU's grænser ofte er meget komplekse på grund af de mange forskellige arveregler, lovvalgsregler og myndigheder, EU-landene opererer med. De forskellige regler og procedurer kan føre til en opsplitning af dødsboet, som kan hindre den frie bevægelighed for personer inden for EU. De kan også udgøre en hindring for den fulde udøvelse af den private ejendomsret.

- Hvad indeholder forslaget?

Forslaget indfører fælles regler, som især skal løse nogle af de problemer, der opstår i arvesager om personer, der i deres livsforløb har haft bopæl i flere EU-lande. Forslaget fokuserer bl.a. på følgende tre tiltag:

- Fastsættelse af regler om **retternes kompetence** (dvs. spørgsmålet om, hvilke domstole, der skal behandle arvesager med tilknytning til flere EU-lande). Forslaget lægger op til, at en arveretssag som udgangspunkt skal behandles i det EU-land, hvor afdøde havde sin sidste bopæl. Dog vil en domstol kunne henvise sagen til en ret i det EU-land, hvor afdøde var statsborger.
- Fastsættelse af **lovvalgsregler** (dvs. spørgsmålet om, hvilket EU-lands arveregler, tværnationale arvesager skal behandles efter). Her foreslår Kommissionen, at det er loven i det EU-land, hvor afdøde havde sin sidste bopæl, der skal finde anvendelse, hvis afdøde ikke har valgt et andet lands regler. Det skal således være muligt for EU-borgere at foretage lovvalg på forhånd.
- Indførelse af **et europæisk arvebevis**. Arvebeviset er et dokument udstedt af en myndighed i det land, som er udpeget til at stå for bobehandlingen. Dokumentet beviser arvingernes status og bobestyrerens beføjelser og skal bl.a. gøre det muligt at få præcis viden om, hvorvidt en EU-borger har efterladt et testamente eller et andet dokument om sin sidste vilje.

Endvidere indeholder forslaget bestemmelser om **gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af arveafgørelser** truffet af myndigheder i andre EU-lande,

² KOM (2005) 65.

samt om **officielt bekræftede dokumenter**, der spiller en stor rolle ved afgørelsen af arvesager i andre EU-lande.

Forslaget indeholder derimod **ikke materielle arveregler**, dvs. regler om, hvem der skal arve og fordelingen af arven på de enkelte arvinger. Dette reguleres fortsat i de enkelte landes arveret.

- Retsgrundlag

Forslaget har hjemmel i EF-traktatens artikel 67, stk. 5, og artikel 61, litra c), om foranstaltninger vedrørende civilretligt samarbejde.

Forslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet efter den fælles beslutningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

- Subsidiaritetsprincippet

Kommissionen finder, at forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. Kommissionen vurderer, at forslagets formål kun kan opfyldes i form af fælles regler om internationale arvesager, idet reglerne bør være identiske for at sikre retssikkerhed og forudsigelighed for borgerne. Det vil ifølge Kommissionen være i strid med dette mål, hvis medlemsstaterne handlede hver for sig. Kommissionen henviser i øvrigt til Haagerkonventionen af 1989 om lovvalg i arvesager, som aldrig er trådt i kraft, samt til Haagerkonventionen fra 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner er ratificeret af 16 medlemsstater. Kommissionen opfordrer i den forbindelse de øvrige medlemsstater til at ratificere Haagerkonventionen fra 1961.

Endelig anfører Kommissionen, at samtlige høringer og undersøgelser har påvist, at de problemer, der søges løst med forslaget, er omfattende.

- Forholdet til det danske retsforbehold

Forslaget har hjemmel i EF-traktatens afsnit IV og vil derfor vil være **omfattet af det danske retsforbehold**.

Det indebærer, at Danmark ikke deltager i Rådets vedtagelse og heller ikke er bundet af forordningen.

Folketingets subsidiaritetstjek

Det centrale spørgsmål i relation til Folketingets subsidiaritetstjek af forslaget må være, om man i tilstrækkelig grad gennem national lovgivning kunne realisere målet om at gøre det nemmere for personer med sædvanlig bopæl i EU at tilrettelægge arven efter dem at sikre deres arvinger og kreditorer? Eller om der på grund af forslagets omfang eller virkninger er behov for fælles EU-regler for at nå målene?

For bedre at kunne besvare dette spørgsmål kan man med fordel vurdere forslaget i forhold til de fire betingelser for subsidiaritetsmedholdelighed, som er fastsat i Protokol nr. 30 til Amsterdamtraktaten.

Følgende spørgsmål kan i den forbindelse stilles:

- Har spørgsmålet om fælles regler om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis tværnationale aspekter, som ikke på tilfredsstillende måde kan reguleres ved handling fra medlemsstaternes side?
- Vil handling fra medlemsstaternes side eller manglende handling fra EU's side vedrørende sådanne regler om arvesager på tværs af EU's grænser være i konflikt med traktatens krav om eksempelvis at styrke den økonomiske eller sociale samhørighed?
- Vil handling fra medlemsstaternes side eller manglende handling fra EU's side for så vidt angår disse fælles regler om arvesager på tværs af EU's grænser på anden måde alvorligt skade medlemsstaternes interesser?
- Vil fælles EU-regler om arvesager på tværs af EU's grænser have klare fordele på grund af omfanget eller virkningerne heraf i sammenligning med en handling fra medlemsstaternes side?

./. Forslaget vedlægges.

Med venlig hilsen

Thomas Fich
(Tlf. 3611)